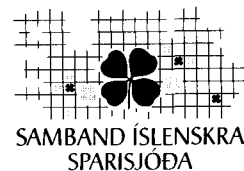

Alþingi
Erindi nr. P 137/261
Mudagur 18.6.2009

18. júní 2009

Skrifstofa Alþingis, nefndasvið,
b.t. Selmu Hafliðadóttur,
Austurstræti 8-10,
150 Reykjavík

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um fjármálafyrirtæki nr. 161/2002, 85. mál, sparisjóðir

Samband íslenskra sparisjóða leggur áherslu á að forsendur séu fyrir hendi fyrir ríkið að styðja sparisjóði í gegnum yfirstandandi bankakreppu. Það er mjög mikilvægt fyrir atvinnulíf og mannlíf um allt land að sparisjóðir og sparisjóðahugsjónin lifi. Þess vegna fagnar SÍSP framkomnu frumvarpi og vonar að það fái skjóta afgreiðslu.

Umsögn okkar og athugasemdir við einstakar greinar er eftirfarandi:

2. gr. Sparisjóðir eru sammála þeirri skilgreiningu sem kemur fram í greininni og leggja áherslu á að þar með eru tekin af öll tvímæli um að sparisjóður er sjálfseignarstofnun með samfélagslegt hlutverk. Í athugasemd með frumvarpinu segir í síðustu setningu um samfélagslegt hlutverk sparisjóða, „Þó má gera ráð fyrir að þau verkefni sem sparisjóðir helst horfa til varði t.d. stuðning við íþrótt- og æskulýðsstarf, menningarviðburði og líknarmál.“ Undirritaður telur heppilegra að hafa skilgreiningu hins samfélagslega hlutverks opnari en um leið skýrari, t.d. „Tilgangur sparisjóðsins er að stuðla að blómlegu atvinnulífi og mannlífi á starfssvæði sínu. Sparisjóðurinn mun vinna að þessu í daglegu starfi en auk þess stefnir hann að því að leggja árlega 20% af hagnaði fyrir skatta til samfélagslegra verkefna.“ Athugið að þessi athugasemd á líka við um 3. gr. frumvarpsins.
6. gr. Með þeirri breytingu að gefa megi út nýtt stofnfé og selja á yfirverði er verið að gera stofnfé líkara hlutafé en verið hefur. Samt sem áður á það að vera skýrt að sparisjóður er sjálfseignarstofnum og eign í stofnfé er ekki jafnt og eign í sparisjóði. Þess vegna er mikilvægt að athugasemd með greininni verði breytt þannig að þetta sé skýrt. Í athugasemd um greinina er talað um eignarhald í sparisjóði og virkan eignarhlut. Þessu þarf að breyta þannig að vísað sé til eignarhalds í stofnfé sparisjóðs.
7. gr. SÍSP leggur áherslu á að þessi grein er heimildarákvæði um lækkun stofnfjár en ekki skylda. Þess vegna er æskilegt að textinn sé ekki of bindandi. Fyrsta setningin hljóðar svona í frumvarpinu; „Að tillögu stjórnar sparisjóðs getur fundur stofnfjáreigenda tekið ákvörðun um lækkun stofnfjár til jöfnunar taps sem ekki verður jafnað á annan hátt.“ SÍSP telur heppilegra að hafa setninguna svohljóðandi; „Að tillögu stjórnar sparisjóðs getur fundur stofnfjáreigenda tekið ákvörðun um lækkun stofnfjár ef nauðsyn krefur.“ Við gerum ráð fyrir að í þeirri fjárhagslegu endurskipulagningu og aðkomu ríkisins sem er framundan hjá sparisjóðunum

muni vera nauðsynlegt að lækka stofnfé. Við viljum þó benda á að aðstæður sparisjóða eru mismunandi og sama gildir um ástæður fyrir þörfinni. Þess vegna er mikilvægt að undirstrika að þetta er heimildarákvæði sem er æskilegt að fara sparlega með. Í þessu samhengi má t.d. benda á að lagafrumvarpið takmarkar ráðstöfun hagnaðar þannig að hugsanlega geta liðið mörg ár án þess að arður verði greiddur á stofnfé sem auðvitað jafngildir umtalsverðri lækkun á stofnfé. Heimildinni til lækkunar stofnfjár er ætlað að tryggja jafnræði við hluthafa sem hafa tapað miklu í hruninu. En jafnræði verður þá að vera á öllum sviðum. Ef gerð er krafa um lækkun stofnfjár til að mæta tapi að fullu er óeðlilegt að setja hömlur varðandi framhaldið.

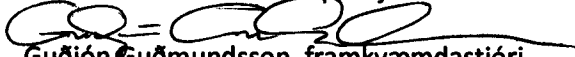
8. gr. Við eðlilegar aðstæður á heimild til að ráðstafa 50% hagnaðar í arð og hækkun á stofnfé að vera vel viðunandi. En aðstæður eru ekki eðlilegar og mjög mikilvægt fyrir sparisjóði að laða að umtalsvert nýtt stofnfé auk þess sem hagræðing með sameiningu sparisjóða getur verið æskileg. Það er ekki mögulegt ef nýtt stofnfé eða stofnfé í sparisjóði með jákvæðan varasjóð á á hættu að fá engan arð jafnvel í 5 ár. Í ljósi aðstæðna telur SÍSP heppilegt að setja upphafsdagsetningu 5 ára hagnaðarviðmiðunar á 1. janúar 2009. Eins væri æskilegt að stofnfé beri aldrei minna en hæstu innlánsvexti sem reiknist sem hluti reglu um ráðstöfun hagnaðar. Þannig getur bæði nýtt stofnfé og endurmetið stofnfé vænst þess að fá arð þó lítil sé á meðan styrkur sparisjóðsins er byggður upp.
9. gr. Samstarf sparisjóða er lykilatriði fyrir framtíð þeirra. Hugmyndafræði sparisjóðanna byggir á nálægð við viðskiptavininn og umhyggju fyrir sínu nærumhverfi. Eðli málsins samkvæmt þýðir þetta að sparisjóður verður minni og öðru vísi en viðskiptabanki. Til að sparisjóður geti keppt á jafnréttisgrundvelli við stóra viðskiptabanka er mjög mikilvægt að sparisjóðir geti tryggt fagmennsku og hagræðingu í hinu flókna viðskipta- og reglugerðarumhverfi með því að vinna saman og ná fram hagkvæmni stærðarinnar í þeim verkefnum sem ekki snúast beint um samskipti við viðskiptavininn. Um leið er gríðarlega mikilvægt að sparisjóðamódelið sé heildstætt módel sjálfstæðra sparisjóða um allt land. Ef kvarnast enn frekar úr sparisjóðafjölskyldunni eða einstakir sparisjóðir verða undir stjórn viðskiptabanka verður erfitt að tryggja samkeppnishæfni sparisjóða í framtíðinni. Ágreiningur hefur verið um túlkun samstarfsheimilda í núverandi lögum. Þess vegna er mikilvægt að reyna að koma í veg fyrir áframhaldandi ágreining. Til að lágmarka áhættu á ágreiningi óskum við eftir að e liður greinarinnar verði „bakvinnsla, bókhald, greining og skýrslugerð“ og í athugasemd um greinina komi svohljóðandi setning í stað síðustu setningar fyrstu málsgreinar; „Þannig er hvorki heimilt að hafa verðsamráð eða sameiginlegan grunn fyrir ákvörðun um verð.“ Í þessu samhengi er nauðsynlegt að hafa undanþáguákvæði vegna verða sem ekki er hægt að hafa mismunandi í kerfum RB og kostnaður við að brjóta kerfin upp er óásættanlegur. Eðlilegt er að þetta sé háð samþykki Samkeppniseftirlitsins.
10. gr. Samkvæmt kröfu ESA er lagt til að takmörkun á atkvæðavægi stofnfjäreigenda við 5% verði felld niður. Sparisjóðir eru andvígir því að takmörkunin verði felld niður og benda á að hugmyndafræði sparisjóðanna byggist á dreifstýringu og jafnframt að annað hljóti að gilda fyrir stofnfé í sjálfseignarfélagi heldur en hlutafé í hlutafélagi. Eins vekjum við athygli á að t.d. í Noregi mega stofnfjäreigendur aldrei eiga fleiri en 40% atkvæða á aðalfundi án þess að við höfum heyrt að ESA hafi gert athugasemd við það. Við höfum áður í þessari umsögn bent á

mikilvægi sjálfstæðis sparisjóða og samstarfs þeirra. Í því ljósi teljum við fráleitt að þær hremmingar sem bankakerfið hefur gengið í gegnum og aðkoma ríkisins að viðskiptabönkum verði til þess að viðskiptabankar eignist stóran hluta stofnfjár og geti stjórnað sjóðunum. Mjög mikilvægt er að koma í veg fyrir þetta t.d. með því að bæta svohljóðandi setningu við síðustu málsgrein 62. gr. laganna, sjá 2. gr. frumvarpsins; „Fjármálafyrirtæki í samkeppni við sparisjóðinn sem starfar á svæðinu eða á landsvísu má aldrei fara með ráðandi hlut á fundi stofnfjáreigenda.“

Aðrar athugasemdir hefur Samband íslenskra sparisjóða ekki og ítrekar mikilvægi þess að frumvarpið fái faglega umfjöllun og skjóta afgreiðslu.

Viðringarfyllst,

f.h. Sambands íslenskra sparisjóða

Guðjón Guðmundsson, framkvæmdastjóri